

Årsberetning for Den Danske Israelsmission København den 29. marts 2003

Af formanden Kai Kjær-Hansen

Vi har ved vore årsmøder tradition for at mindes de venner af Israelsmissionen, som siden sidste årsmøde er afgået ved døden. Hermed angiver vi vores respekt for dem, som – ofte gennem et langt liv – har vist troskab mod Israelsmissionens sag. Jeg vil derfor bede forsamlingen rejse sig og et øjeblik i stilhed mindes disse venner af Israelsmissionen. *Æret være deres minde!*

Troskab i opgangs- og nedgangstider

Når det drejer sig om mission, gælder det om at vise troskab. Missionsarbejdet har sine opgangs- og nedgangstider. I opgangstider med succes skal man være sig for at blive hovmodig. I nedgangstider – eller i tider hvor arbejdet lider under ydre omstændigheder, som vi ikke er herrer over – skal man ikke blive mismodig. Man skal vise troskab mod missionens Herre, den korsfæstede og opstande Jesus. Sådan også når det gælder Israelsmission.

Og det gælder også, selv om bomberne regner ned over Bagdad og hårde kampe udkæmpes i Irak – med lemlæstelse og død til følge. Med fare for at blive beskyldt for at have tabt sansen for proportioner vil jeg i denne årsberetning alligevel afstå fra at kommentere krigen i Irak, men blot sige: Måtte krigen snart få en ende. Og måtte folk i Irak såvel som i hele Mellemøsten snart få mulighed for at kunne ånde frit. Hvad der samler os her i Bethesda på Israels Plads er Israelsmission.

Som Israelsmission har vi – som vi ofte har sagt – ingen speciel bibelsk løsning på konflikten i Mellemøsten. Vi fastholder, at vores hovedopgave er at være med til at bringe evangeliet til det jødiske folk. Vi stiller os bag de bestræbelser på forsoning, som foregår blandt visse messianske jøder og visse palæstinensiske kristne, og som alt andet lige kræver indrømmelser af begge parter. Vi mener ikke, at det er rigtigt at se så meget ud i fremtiden, at vi forsømmer at tale forsoningens sag i nutiden. Relativ fred og relativ retfærdighed er værd at kæmpe for.

Det hverken kan eller skal skjules, at den politisk spændte og betændte situation i Israel også har påvirket Den Danske Israelsmissions arbejde dér i det forløbne år. Mange kristne institutioner har måttet lukke, ganske enkelt fordi der er så få, der rejser til Israel. Men vi er der stadig. Vores tilstedeværelse er også et signal til messianske jøder om, at vi ikke vil svigte dem i en vanskelig situation. Frygt for terror er en del af deres hverdag.

Senest måtte menigheden Beit Eliahu i Haifa lægge den 14-årige Abigail i graven. Sammen med 15 andre blev hun dræbt af en palæstinensisk terrorist den 5. marts i en bus i Haifa. Abigail var amerikansk statsborger og ikke-jøde, men havde haft hele sin opvækst i Israel. Menighedens præst, Samuel Aweida, talte ved begravelsen stærkt om det levende håb om opstandelse ved tro på Jesus. Begravelsen, som havde samlet 1400 mennesker – heri inkluderet repræsentanter for det officielle Israel – blev således et

vidnesbyrd om opstandelseshåbets kraft midt i sorgen. Og også om at Jesus-troende, hvad enten de er af jødisk eller arabisk herkomst, har et fælles håb. Samuel Aweida, som er præst i den messianske menighed, er af arabisk oprindelse.

Omkring 200-års dagen for Hans Nicolaysens fødsel

Det gælder om at vise troskab, sagde jeg. Hvad er da mere nærliggende end at give et eksempel på en sådan troskab ud fra missionshistorien. Jeg vælger sønderjyden Hans Nicolaysen. Få andre danskere – om overhovedet nogen – har som Hans Nicolaysen indskrevet sig i jødemissionens historie. Han blev født i Løgumkloster i 1803. I begyndelsen af juni dette år kan man altså fejre hans 200-års dag. Han døde i 1856 som 53-årig og blev gravlagt på den protestantiske kirkegård på Zionbjerget i Jerusalem. Der kan hans gravmæle stadig ses i dag.

Om ingen anden kan det siges: ”Historien om Nicolaysens liv er simpelthen historien om den første protestantiske mission til Jerusalem, eller snarere til jøderne i den hellige by.” Almindeligvis skal nekrologer tages med et gran salt, men de citerede ord fra en nekrolog over Nicolaysen afspejler den historiske virkelighed. Når den protestantiske kirkes historie i Jerusalem skal skrives, kommer man ikke uden om ham.

Nicolaysen huskes primært som den, der stod i spidsen for bygningen af den første protestantiske kirke i Mellemøsten, nemlig Christ Church i Jerusalem, indviet i 1849 og beliggende lige inden for Jaffa-porten i den gamle bydel af Jerusalem. Han huskes også som talsmand for oprettelsen af et missionshospital for Jerusalems jøder.

Men først og fremmest var han missionær og administrator af missionens aktiviteter. Med en tilsvarende Jesus-lidenskab, som prægede andre protestantiske missionærer i det 18. og 19. århundrede, hvad enten deres mission var rettet mod jøder eller ikke-jøder. Med denne Jesus-lidenskab i hjertet var de rede til give deres liv for, at andre skulle få livet ved tro på Jesus som Messias. Sådan også med Nicolaysen. Hans vision var oprettelsen af en jødekristen menighed i Jerusalem. Hans arbejdsgiver var det engelske jødemissionsselskab *London Society for Promoting Christianity amongst the Jews*, populært kaldet *London Jews Society* (LJS), stiftet i 1809. Inskriptionen på hans gravsten begynder: ”I treogtyve år en trofast vægter på Jerusalems mure ...” Ordet *trofast* er et præcist udsagn om Nicolaysen som jødemissionær.

Jeg skal indskrænke mig her til blot at nævne et eksempel på, hvordan Nicolaysens troskab blev prøvet, så snart han kom til Jerusalem. Han var ansat til at bistå lægen Dalton som lægemissionær. På ankomstdagen til Jerusalem den 3. januar 1826 skriver Nicolaysen – på det tidspunkt kun 22 år – i sin dagbog om sit første møde med Dalton:

... Jeg havde den glæde at møde og hilse på denne kære broder i Herren, som jeg ved Guds nåde håber at skulle tilbringe mange lykkelige dage sammen med i vort fælles arbejde i Herrens vingård. Resten af dagen blev tilbragt i samtale om arten og vigtigheden af vort arbejde og om forskellige emner i forbindelse med det. Vi sluttede dagen med sammen at læse i Skriften og med bøn.

Fra at være én er de blevet to, en forøgelse af missionærstaben på hundrede procent! Glæden og optimismen hos de to missionærer er stor. Men ”mange lykkelige dage” fik de dog ikke sammen ”i Herrens vingård”.

På en tur til Betlehem og omegn bliver dr. Dalton nemlig syg. Nicolaysen bringer ham tilbage til Jerusalem. Den 19. januar er Dalton fuldt på det rene med, hvor det bærer hen. Til Nicolaysen siger han: ”Jeg tror, at jeg er nær ved mit hjem.” Om den efterfølgende samtale skriver Nicolaysen bl.a:

Jeg spørger ham [Dalton], om han havde noget specielt på hjerte med hensyn til missionen i dette land eller sagen i almindelighed. Hertil svarede han: ”Sig til komitéen, at vennerne af sagen i England har alt for høje tanker om, hvad der er udrettet her, for hvad angår oprettelsen af en mission i Jerusalem, eller noget andet sted i landet, er der endnu intet blevet gjort.”

Den 25. januar dør Dalton og begraves næste dag. Den unge 22-årige missionær Nicolaysen står alene. Han har ingen tilladelse til at bosætte sig i Jerusalem – den by, han var udset til at virke i. Hvordan hans liv formede sig de efterfølgende år, må jeg her springe over. Bodil F. Skjøtt og jeg er i gang med en bog om ham. Men hans troskab mod sit kald til Jerusalem gør indtryk. Her blot to pointer, som jeg mener vi kan lære af og lade os udfordre af:

For det første: Nicolaysen troede, Gud havde kaldet ham til at begynde som missionær i Jerusalem i januar 1826. Først i slutningen af 1833 kan han bosætte sig dér. Troskab mod Guds kald til at bosætte sig i Jerusalem – det betyder for Nicolaysen at måtte vente næsten *otte* år.

For det andet: Nicolaysen havde store forventninger til, at jøder skulle tage imod evangeliet og blive døbt. Den første dåb af en jødisk familie, som han forretter, finder sted i april 1839. Troskab mod Guds kald – det betyder for Nicolaysen at måtte vente næsten 14 år på at se et sådant resultat af sit arbejde.

Og nu til arbejdet i Israel i det foregående år.

Arbejdet i Israel

Præsteparret Jan og Vicka Mortensen, Jerusalem

Jan og Vicka Mortensen deltager i dette årsmøde og vil selv give nogle glimt af det arbejde, der optager dem. Selv om der kun er ganske få unge danskere, der rejser som volontører til Israel, er der fortsat en lille koloni af danskere i Jerusalem. Derfor er de danske arrangementer fortsat, hvad enten det gælder danske gudstjenester, åbent-hus-arrangementer, ture og lignende. Desuden tager Jan Mortensen også del i studenterarbejdet, bl.a. på bestyrelsesplan såvel som ved prædikener og foredrag, og han vikarierer undertiden som præst ved den lutherske kirke i Jaffa. Desuden søges kontakten uddybet med messianske menigheder. Vicka Mortensen er deltidsansat af *Scripture Union*, eller Bibellæser-Ringen, og sammen har de stået for tilrettelæggelsen af en børnelejr mv.

Da Jan og Vicka Mortensen tiltrådte som præstepar i Jerusalem i sommeren 1999, så mange af tingene anderledes ud i Jerusalem. Dengang var der velbesøgte gudstjenester og store åbent-hus-arrangementer osv. Sådan er det ikke i dag. Men vi udtrykker vores taknemmelighed over, at de har lært at leve med tingene, sådan som de nu er. De danske gudstjenester afholdes stadig – almindeligvis hver fjortende dag. Sidste gang jeg var med til en sådan, var ”første lørdag i advent”, hvis man kan sige det på den måde. Det var en meget glad dansk præst, der bød velkommen. Den lørdag var der nemlig omkring dobbelt så mange som ved de umiddelbart foregående gudstjenester. Vi var hele 13! Sammenlignet med det store fremmøde i slutningen af 1990’erne var det få. Selv kunne jeg ikke lade være med at mindes de danske gudstjenester, jeg selv var med til at påbegynde i Jerusalem i 1976. Den gang var vi også glade, når der skulle bruges flere end to hænder til at tælle de fremmødte.

Landsstyret og Jan Mortensen har løbende forsøgt at justere arbejdsopgaverne, så godt vi kunne. Vi er taknemmelige over, at de er blevet på deres post og har givet udtryk for frimodighed og tryghed selv under de vilkår at leve dér, hvor terrorisme hører hverdagen til.

I denne sammenhæng vil jeg også udtrykke tak for samarbejdet med Dansk Kirke i Udlandet (DKU) og for den økonomiske støtte, som de gennem årene har ydet danskerarbejdet i Jerusalem. Vi håber, at samarbejdet kan fortsætte, også nu efter at DKU og Dansk Sømandskirke er fusioneret under navnet Danske Sømands- og Udlandskirker.

Andet arbejde i Israel

I året, der er gået, har vi fortsat med at støtte *Bibelbutikken i Tel Aviv*. Den økonomiske støtte er begrænset, og vi ville gerne støtte bibelarbejdet langt mere, end tilfældet er, da historien kan opvise en lang række eksempler på, at jøder gennem bibellæsning er kommet til tro på Jesus som Messias.

Til forsoningsarbejdet *Musalaha* har vi gennem de sidste år formidlet en del penge og også arbejdskraft. Sidste danske volontør – i denne omgang – var Maria Kiilerich Toustrup, som sluttede sit arbejde på Musalahas kontor i sommeren 2003.

Ved Caspari Center i Jerusalem er vi også fortsat med. Centret udgiver det internationale tidsskrift *Mishkan*. Her stiller Den Danske Israelsmission Bodil F. Skjøtt til rådighed som tidsskriftets sekretær og Kai Kjær-Hansen som hovedredaktør. I det forløbne år er der sket den ændring ved Caspari Center, at centrets hidtidige leder, Torkild Masvie, er flyttet til Nordamerika og har dannet en nordamerikansk gren af Caspari Center, mens Lisa Loden er blevet leder af centret i Jerusalem.

Ebenezer-hjemmet i Haifa støtter Israelsmissionen naturligvis stadig væk, sådan som vi har gjort det på forskellig måde, siden det kombinerede pleje- og alderdomshjem blev oprettet i 1975. Op gennem 1990’erne og helt til sommeren 2002 har mange danske unge hjulpet med at pleje beboerne på hjemmet. I sommeren 2002 tog vi afsked med de danske volontører Elisabeth Karen Nielsen og Annette Kjær Andersen. Efterfølgende har det

været svært at finde volontører, som har villet påtage sig en volontøropgave i Haifa – eller som *måtte* for deres forældre! Fra midten af november til begyndelsen af februar arbejdede dog sygeplejerske Christina Wihlborg som volontør på hjemmet, hvilket vi siger hende tak for. Vi håber meget, at der snart igen vil dukke nogle unge op, der vil melde sig som volontører. Folk, der er gået på efterløn og som har et godt helbred og nogen sprogkundskaber, er også meget velkomne til at sende en ansøgning. Foruden at være med til at fastholde det høje plejeniveau på hjemmet er man også med i et slags forsoningsarbejde her, da hjemmet både har Jesus-troende jøder og arabere som beboere. Terror eller ej, så har Ebenezer-hjemmet brug for volontører.

Jøder i Østen mv

Projektet ”Jøder i Østen” blev søsat i efteråret 2002. Den Danske Israelsmission har været initiativtager til dette projekt, som går ud på at møde ikke mindst israelske unge, der er på rejse i Østen, med evangeliet. Det er nu Caspari Center i Jerusalem, der koordinerer dette internationale arbejde. Grundlaget, der arbejdes ud fra i dette internationale projekt, er Lausanne-pagten fra 1974 samt den såkaldte Willowbank-erklæring fra 1989. I den sidstnævnte lyder der et utvetydigt ja til mission blandt jøder.

Ved det første introduktionskursus i Jerusalem i efteråret 2002 deltog vores generalsekretær Heinrich Pedersen som underviser. Jeanette Wind deltog fra dansk side i det første team, hvilket vi takker hende for. Vi håber, at vi også i fremtiden kan levere volontører til dette spændende internationale projekt..

Fra landsstyrets side glæder vi os også over, at unge tilknyttet IU har deltaget i forskellige evangeliserende kampagner i udlandet, hvilket IU-formanden vil komme nærmere ind på.

Og så til økonomi, administration, struktur og andet, som er pligtstof i en årsberetning.

Økonomi og fælles administration

De senere år har Israelsmissionens budget ligget på omkring de to millioner kroner. Jeg kan med glæde meddele, at vi er kommet ud af år 2002 med et overskud på kr. 6.519 kroner. Hertil kommer det ikke uvæsentlige at vi til testamentefonden har kunnet overføre et beløb på omkring 565.000 kroner. Det hænger naturligvis sammen med, at der i året 2002 indgik – for et lille selskab som vores – store arvebeløb. Interesserede kan rekvirere regnskabet fra sekretariatet. Hovedtallene bringes i april-nummeret af avisen.

Vi glæder os derfor i landsstyret over, at vi ikke i året 2002 har måttet sende katastrofebrev ud til vore venner. Det smukke økonomiske resultat skyldes bl.a. også, at vi har været meget sparsomme med udgifter til administrationen. Et pænt beløb – for at sige det på husmandsmanér – er kommet ind gennem møder og gudstjenester, næsten en tiendedel af budgettet, hvilket vist ikke tidligere er sket i Israelsmissionens nyere historie. Tak også til de venner, der er med til at arrangere møder for os. Salget af Kirsten Stoffregen Pedersens ikon-kort er også gået rigtig godt. Meget andet kunne nævnes. Men først og sidst tak til Israelsmissionens venner. Uden disse og deres økonomiske bidrag – store såvel som små – kunne Israelsmissionen ikke eksistere.

I slutningen af 1990'erne indgik Israelsmissionen et samarbejde med Sudanmissionen med hensyn til bogføring af Israelsmissionens regnskab. Fra og med januar 2003 er der i Christiansfeld dannet et administrativt fælleskontor med Jens Christian Olesen som leder. Foruden Sudanmissionen og Israelsmissionen indgår også de to andre missionsselskaber i YM-huset i Christiansfeld, nemlig Brødremenigheden og Dansk Etioper Mission, i denne fælles administration. Vi ser meget frem til dette samarbejde på det administrative plan, hvilket skulle blive en økonomisk fordel for det enkelte selskab.

Israelsmissionens landsstyre

Israelsmissionens landsstyre består af otte medlemmer; heraf er tre valgt af landsstyret, mens de øvrige fem er valgt af kredse eller medlemmer. Da der ikke ved fristens udløb dette år var flere kandidater, end der skulle vælges, bortfalder valghandlingen. Tidligere landssekretær Peter Schmidt og Flemming Markussen er blevet genvalgt. Vi er glade for, at disse to vil tage en ny tårn i landsstyret. Nyvalgte er redaktionel medarbejder ved Indre Missions Tidende, Jørgen Hedager Nielsen, samt sognepræst i Mejlby i Nordsjælland, Ólafur Felix Ólafsson. Begge har gennem mange år været aktive medlemmer af Israelsmissionen og er allerede blevet præsenteret i marts-nummeret af Israelsmissionens Avis. Vi byder dem hermed velkommen og glæder os til samarbejdet med dem.

Samtidig skal der lyde en stor tak til universitetslektor Aage Pilgaard, som nu efter otte år i landsstyret har fundet tiden inde til at stoppe. Aage Pilgaard har gjort sit til at højne den teologiske drøftelse i landsstyret. Medlemmer af Israelsmissionens landsstyre kan have et nok så varierende syn på forskellige teologiske emner. Når det gælder spørgsmålet om, hvorvidt der skal drives mission blandt Israels folk, er vi alle enige. Aage Pilgaard har også på dette punkt været med til at fastholde Israelsmissionens gamle linje om, at Israelsmission er en forpligtelse for den kristne kirke. Vi takker ham for indsatsen og glæder os over, at han også i fremtiden vil tale Israelsmissionens sag i de sammenhænge, han færdes i.

Fra og med dette årsmøde består landsstyret således af følgende medlemmer: Kai Kjær-Hansen (formand), Anne-Line Friis, Hanne Skjølstrup Madsen, Flemming Markussen, Jørgen Hedager Nielsen, Erik Nikolajsen (næstformand), Ólafur Felix Ólafsson og Peter Schmidt.

Sekretariat, medarbejdere og ny struktur

Heinrich Pedersen trækker fortsat et stort læs som generalsekretær. Godt at et lille missionsselskab har ansatte, som kan se stort på, at de også må udføre opgaver, som ligger uden for, hvad der står skrevet i deres ansættelsesbrev. I efteråret 2002 gik Israelsmissionen og IU sammen om at ansætte Miriam Vibjerg på deltid som kontorassistent. Foruden generalsekretær har Israelsmissionen to deltidsansatte, nemlig Bodil F. Skøtt, der som konsulent holder en lang række møder, og Kai Kjær-Hansen som er redaktør af Israelsmissionens Avis.

Med så få ansatte er vi blevet udfordret til at tænke i nye baner inden disse brænder ud. Fra og med begyndelsen af 2001 har vi i landsstyret brugt megen tid på at drøfte, hvordan vi kunne skabe en forbedret struktur, hvormed vi kunne give ansvar og dermed større

fornemmelse af ejerskab til flere venner af Israelsmissionen, som vil gøre en indsats. Initiativtager til dette var Poul Langagergaard, der efterfølgende som konsulent på frivillig basis har brugt i hundredvis af timer på at gå Israelsmissionen efter i sømmene, interviewe ansatte, bestyrelser og andre relevante personer og i en efterfølgende fyldig rapport også har vovet at give karakter og komme med forslag til, hvordan vi i DIM og IU kan gøre det bedre.

Foruden at give større ejerskab af Israelsmissionen vil denne nye struktur også aflaste sekretariat og generalsekretær. Foreløbig er otte arbejdsgrupper nedsat, som er ansvarlig over for landsstyret. De nævnte arbejdsgrupper tager sig af følgende: Israelsmissionens Avis, årsmødet, YM-lodsedlen, DIM's CardClub, fondsansøgninger, arrangering af møder, direct mail og projektet Jøder i Østen. Vi håber, at vi løbende kan få endnu flere grupper op at stå. Invitationen er hermed givet til endnu flere om at være med i Israelsmissionen på et mere aktivt plan. Ideen er enkel: Har man fx speciel kærlighed til det arbejde, der udføres på Ebenezer-hjemmet, eller til forsoningsarbejdet mellem jøder og palæstinensere, kan man gå ind i en arbejdsgruppe, der tager sig af disse forhold. Kan man li' at sidde ved en computer, har vi også opgaver til det.

Israelsmissionens Unge og Henrik Nordborg

IU-formanden Henrik Gunnertoft Jensen skal efterfølgende aflægge sin rapport. Så den skal jeg ikke her foregribe. To forhold vil jeg dog nævne. Før det første at vi i DIM er glade for og taknemmelige over, at vi har en så aktiv ungdomsbewægelse, som tilfældet er. IU har som selvstændig bevægelse sin egen profil og sin egen økonomi – og sådan skal det være – men gennem fællesmøder mellem de to bestyrelser og gennem den måde, IU profilerer sig på, er det tydeligt, at vi kæmper for én fælles sag, nemlig at skabe interesse for jødemission og på forskellig måde bidrage til, at jøder må høre evangeliet. Hjertelig tak til bestyrelsen, lokalbestyrelser og mange andre unge, der lægger kræfter i at udvikle IU.

For det andet: Det er imponerende flot, at IU nu har over 1000 medlemmer. Op gennem 1990'erne blev der af forskellige unge lagt megen energi i at skabe et selvstændigt ungdomsarbejde. Flere af dem, der arbejdede for dette, havde selv været volontører i Israel. Fra og med april 1999, da Henrik Nordborg blev ansat som ungdomssekretær, er det gået rigtig hurtigt. Han – denne Nordborg – er hurtig på aftrækkeren, har vist sig at være en ildsjæl for Israelsmissionen, og med ham i spidsen har IU udviklet sig til det, det nu er. Henrik Nordborg har nu valgt at "gå på pension" fra Israelsmissionens Unge og vil prøve kræfter som præst på deltid og desuden være journalistisk medarbejder ved avisen Udfordringen. Vi skylder ham alle stor tak for det entusiastiske arbejde, han har gjort for DIM og IU, og ønsker ham og hans familie alt godt – og Guds velsignelse – i hans kommende arbejde. Jeg er overbevist om, at han har fået så meget Israelsmission i hoved og hjerte, at vi også i fremtiden kan regne med ham – endda mere end bare fra sidelinjen!

Troskab og succes

Jeg begyndte denne årsberetning med nogle ord om Hans Nicolaysen. Hans troskab mod sit kald gør indtryk på mig.

Sætter nogen spørgsmålstegn ved, om Nicolaysen var succesfuld, vil jeg indtil videre pege på, at han om nogen viste troskab. At vise troskab, når det drejer sig om mission, er vigtigere end at være succesfuld.

Det gælder al mission. Det gælder ikke mindst jødemission. Det gælder også os i Den Danske Israelsmission her ved begyndelsen af det tredje årtusinde.

Derfor skal der også ved afslutningen af denne årsberetning lyde tak til venner af Den Danske Israelsmission for den troskab, de har vist mod Israelsmissionens sag i det forløbne år. Tak for støtte og forbøn.